

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Полтавський державний медичний університет
Uniwersytet Rzeszowski (Республіка Польща)
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie (Республіка Польща)
Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir"
(м. Бухарест, Румунія)
Харківський національний медичний університет
Запорізький державний медичний університет
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Львівський національний аграрний університет
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ І
ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

25-26 листопада 2021 року

Присвячується 100-річчю ПДМУ

Полтава
2021

Збірник статей
VI Міжнародної науково-практичної
конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Полтава – 2021

ББК 74.58+81.2

УДК 378.6

Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 25-26 листопада 2021 р.). – Полтава : Вид-во “Астроя”, 2021. – 355 с.

У збірнику представлено статті вітчизняних і зарубіжних науковців, у яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, лінгводидактики, психології та педагогіки вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, магістрантам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться психолого-педагогічними, лінгвістичними та дидактичними проблемами вищої школи.

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки. Організаційний комітет може не поділяти погляди й думки деяких авторів.

найменувань орфанних захворювань.....	268
<i>Сирова Г.О., Завада О.О., Петюніна В.М., Макаров В.О., Чаленко Н.М., Тішакова Т.С., Левашова О.Л.</i> Методичні засади викладання медичної хімії на терені формування «клінічного мислення» майбутніх лікарів.....	275
<i>Скрипніков А.М., Ісаков Р.І., Кидонь П.В., Рудь В.О.</i> Організація самостійної роботи здобувачів освіти з предмету «Медична психологія».....	278
<i>Сліпенко В.О.</i> Основні технології навчання англійської мови для студентів немовних спеціальностей педагогічного вишу.....	281
<i>Содомора П.А., Антонюк-Кириченко С.А.</i> Нативізм у мовних теоріях.....	282
<i>Сологоров І.М., Беляєва О.М., Костенко В.Г.</i> Аналіз типових помилок у процесі опанування англійською мовою здобувачами освіти фармацевтичної термінології на заняттях з латинської мови та медичної термінології.....	287
<i>Старченко І.І., Ройко Н.В., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Прилуцький О.К.</i> Практико-орієнтоване викладання патоморфології та секційного курсу як основа формування клінічного мислення у здобувачів освіти медичного вузу.....	290
<i>Szast M.</i> Polish education system in the context of the 2016 reform: social implications.....	293
<i>Таран З.М.</i> Удосконалення методів навчання латинської мови у закладах вищої освіти.....	300
<i>Терещенко О.В.</i> Виміри свободи у контексті ідентичності мігрантів.....	304
<i>Ткаченко П.І., Резвіна К.Ю., Білоконь С.О., Лохматова Н.М., Доленко О.Б., Попело Ю.В.</i> Розвиток клінічного мислення у практиці майбутнього лікаря.....	306
<i>Трегуб С.Є.</i> Психолого-педагогічні засади формування сучасного фахівця з вищою освітою.....	309
<i>Трофименко А.О.</i> Формування іншомовної професійної компетентності і мотивації студентів до професійно-орієнтованого спілкування.....	313
<i>Фоміна Л.В., Каліна К.Є., Скорбач Т.В.</i> Академічна доброчесність як провідна складова професійного іміджу викладача сучасного закладу вищої освіти.....	318
<i>Hristea M.</i> Interkultureller Ansatz des Fremdsprachlichen Deutschunterrichts.....	321
<i>Харитоновна Н. В.</i> Видовий епітет на позначення кольору у латинських ботанічних назвах рослин.....	324
<i>Цвіренко С.М., Похилько В.І., Чернявська Ю.І., Соловйова Г.О., Жук Л.А.</i> Етапи кар'єрного становлення як фактор професійної підготовки лікаря.....	327
<i>Цисык А.З.</i> К историческим и лингвистическим истокам анатомического термина «testis» (тестикула).....	331
<i>Шевченко О.С., Говардовська О.О., Погорєлова О.О., Степаненко Г.Л., Овчаренко І.А., Малахова Д.О.</i> Особливості проведення лекцій у дистанційному режимі: погляд студентів.....	338
<i>Sheshukova O.V., Mosiienko A.S., Maksymenko A.I., Polishchuk T.V.</i> The importance of information technology in modern medical educational process.....	341
<i>Шуневич Б.І., Олексів Г.Д.</i> Проблеми лексикографічного забезпечення навчального процесу з іноземних мов.....	345
<i>Щербина М.О., Скорбач О.І.</i> Запровадження новітніх інтерактивних технологій у процесі підготовки іноземних студентів-медиків.....	349

22. Monin S. Termes éponymes en médecine et application pédagogique. ASp. 1996. № 11-14. P. 217 – 237.
23. Toarnă D.-M. Éléments de phraséologie scientifique dans le langage medical. Studii si cercetari de onomastica si lexicologie. 2019. Vol. 12. Issue 1/2. P. 302 – 309.

УДК 378.147.091.016:61:54

**Сирова Г.О., Завада О.О., Петюніна В.М., Макаров В.О.,
Чаленко Н.М., Тишакова Т.С., Левашова О.Л.**
**Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна**

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ НА ТЕРЕНІ ФОРМУВАННЯ «КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ» МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Метою дослідження став аналіз наукових публікацій, які описують різноманітні методологічні підходи формування «клінічного мислення» у студентів-медиків під час викладання фундаментальних дисциплін: таких, як медична хімія.

В статті розглянуто основні методичні засади викладання медичної хімії на терені формування «клінічного мислення» майбутніх лікарів. Визначено, що сьогодні медична освіта вимагає якісного нового підходу до навчального процесу з метою використання різних методологічних підходів для формування «клінічного мислення» у студентів-медиків з перших років навчання в медичному університеті.

Ключові слова: *студентський колектив, професійна компетентність, здобувач вищої освіти, мотивація, комунікація, клінічне мислення.*

Целью исследования стал анализ научных публикаций, описывающих разнообразные методологические подходы формирования «клинического мышления» у студентов-медиков при преподавании фундаментальных дисциплин: таких, как медицинская химия.

В статье рассмотрены основные методические основы преподавания медицинской химии на территории формирования «клинического мышления» будущих врачей. Определено, что сегодня медицинское образование требует нового подхода к учебному процессу с целью использования различных методологических подходов для формирования «клинического мышления» у студентов-медиков с первых лет обучения в медицинском университете.

Ключевые слова: *студенческий коллектив, профессиональная компетентность, соискатель высшего образования, мотивация, коммуникация, клиническое мышление*

The aim of the study was to analyze scientific publications describing various methodological approaches to the formation of "clinical thinking" in medical students when teaching fundamental disciplines such as medical chemistry.

The article discusses the main methodological foundations of teaching medicinal chemistry in the territory of the formation of "clinical thinking" of future doctors. It has been determined that today medical education requires a new approach to the educational process in order to use various methodological approaches for the formation of "clinical thinking" in medical students from the first years of study at a medical university.

Key words: *student body, professional competence, applicant for higher education, motivation, communication, clinical thinking*

В останній час в умовах зміни парадигми вищої професійної медичної освіти основним напрямком системи виховання лікаря є принцип гуманізації освіти, який максимально забезпечує гармонічний розвиток студентської молоді. Для забезпечення прогресивних структурних змін особистості майбутнього лікаря, необхідна певна концепція, яка панує на теренах освітнього середовища вищого медичного навчального закладу. Вона повинна бути така, яка буде спрямована на виховання професіонала, якому притаманні не лише знання в галузі медицини, але й різнобічна загальна культура та етичні засади. Тому важливим завданням вищої медичної освіти, крім передавання спеціальних знань та вмінь, стало сьогодні формування у студентів тих структурних компонентів особистості, які дадуть змогу забезпечити ефективне «клінічне мислення» [1-2].

«Клінічне мислення» є однією із найважливіших категорій клінічної практики, та однією із основних компетенцій лікаря, яка є запорукою правильної діагностики та лікування хворого. Адже навіть при наявності сучасних інструментальних методів дослідження, першоосновою клініки залишається діагностика. Найсучасніший інструментальний метод діагностики є підлеглим клініці, і лише лікар, на основі отриманих даних, формує клінічний діагноз. Вдосконалення формування у лікарів «клінічного мислення» оптимізує загалом всю клінічну практику, як систему.

В основі клінічного мислення лежать такі операції, як ідентифікація ознак, аналіз та синтез, порівняння та відмінність, абстракція та узагальнення, логічні висновки, індукція та дедукція, знання та досвід. Сьогодні під цим терміном у найбільш загальному вигляді розуміють когнітивну здатність людини вирішувати професійні завдання на основі знань, досвіду та інтуїції. Також аналіз наукової літератури показав, що професійне медичне мислення чи «клінічне мислення» визначається як «рефлексивна розумова діяльність лікаря, що забезпечує постановку та вирішення діагностичних, лікувальних та профілактичних завдань [3-6].

Мета дослідження. Аналіз наукових публікацій, які висвітлюють методологічний підхід у формуванні «клінічного мислення» у студентів -медиків під час викладання фундаментальних дисциплін: таких, як медична хімія.

Матеріали і методи дослідження. Порівняльний, описовий, бібліографічний аналіз.

Фундамент «клінічного мислення» ґрунтується на теоретичних аспектах різних дисциплін як клінічного, так і загального, фундаментального профілю. Важливим є сформувати з перших років навчання у студентів-медиків здатність аналізувати та систематизувати знання.

Завдання навчально-методичної роботи будь-якої кафедри вищого медичного закладу навчання є підготовка лікарів, які будуть здатні в умовах практичної діяльності, в лікарні, проявляти своє «клінічне мислення», а саме швидко приймати правильні рішення в будь-якій ситуації. Так слід зазначити, що одним з головних завдань дисципліни «Медична хімія», яка викладається у ХНМУ на кафедрі медичної та біоорганічної хімії на першому курсі, є не лише підготовка студентів до освоєння матеріалу з профільних дисциплін, а також і формування засади «клінічного мислення». З метою створення базису для розвитку «клінічного мислення» у студентів-першокурсників, на нашій кафедрі передбачено поєднання форм контролю знань та різних методів засвоєння матеріалу. Так лабораторно-практичні заняття на кафедрі побудовані таким чином, що на початку заняття

надається мотиваційна характеристика теми, що без сумніву показує студентам міждисциплінарні зв'язки, а саме зв'язки хімічних та фізіологічних явищ. В продовж заняття викладач разом зі студентами розглядає теоретичні питання та практичні завдання, які розкривають не лише хімічні аспекти, а також пояснюють біологічні сторони питання. На практичних заняттях у рамках кожної теми передбачено вхідний та вихідний тестовий контроль, такий підхід сприяє тому, щоб у викладача сформувалось поняття про індивідуальний рівень підготовки кожного студента – саме це дозволить сприяти подальшому засвоєнню матеріалу та розвитку здібностей студентів.

Традиційним на кафедрі медичної та біоорганічної хімії ХНМУ є проведення студентських конференцій, які формують у студентів навички критичного мислення, роботи з науковою літературою та, без сумніву, є першим шагом на терені формування професійного світогляду у студентів-першокурсників. Також на нашій кафедрі регулярно проводяться виставки студентських творчих робіт: «Хімія осіннього подиху», «Хімія калинова», де студенти можуть представити свої експонати, виготовлені з природних матеріалів та надати до них письмовий опис, з детальних поясненням лікувальних та фармакологічних властивостей сировини, яку вони використали.

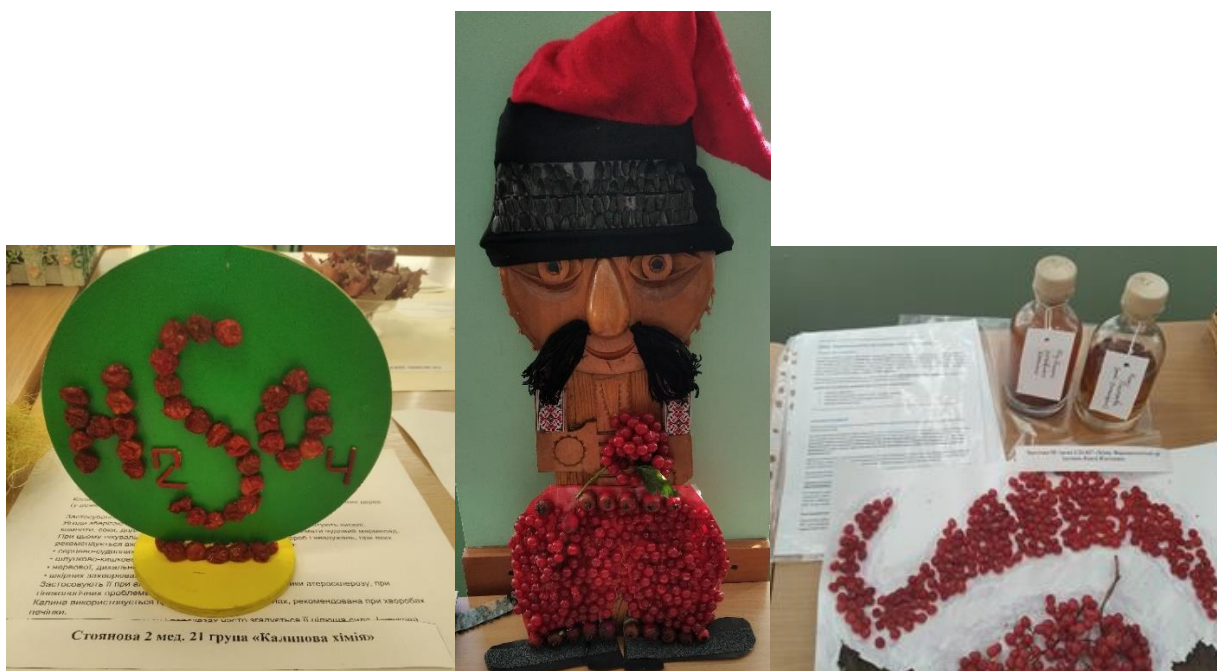

Рис. 1. Фото експонатів студентських творчих робіт «Хімія калинова»

Такий підхід, на нашу думку, сприяє формуванню засад «клінічного мислення» з перших років навчання майбутніх лікарів.

Виходячи з вищенаведеного очевидним є те, що сьогодні медична освіта вимагає якісного нового підходу до навчального процесу з урахуванням особливостей сучасної молоді, і потребує подальшого дослідження з метою використання класичних та інтерактивних методологічних підходів для формування «клінічного мислення» у студентів-медиків з перших років навчання в медичному університеті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Психолого-педагогічні засади формування майбутнього фахівця з вищою освітою / С. І. Треумова, Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак [та ін.] // Актуальні питання лінгвістики, професійної

лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей III Міжнар. наук.-практ. конф. (31 травня–01 червня 2018 р., м. Полтава). – Полтава : Астроя, 2018. – С. 332–337.

2. Клінічне та "кліпове" мислення у лікарів-інтернів/Єхалов В. В., Самойленко А. В., Романюта І. А., Бараннік С. І./Український журнал медицини, біології та спорту – Том 3, № 1 (10).-С.241-244.

3. Самостійна робота студентів на заняттях «Медичної хімії» / Г.О.Сирова, В.О.Макаров, Л.В.Лук'янова, О.О.Завада, Н.М.Чаленко // Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах (біологія, фізика, хімія, педагогіка, психологія): матеріали X міжрегіональної науково-методичної інтернет-конференції, Харків, 5-6 грудня 2017 р. / ХНМУ. – Харків, 2017. – С. 104-105.

4. Сирова Г.О. Перші кроки формування медичного світогляду / Г.О.Сирова, В.О.Макаров, В.В.Лапшин // Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні : матеріали науково-практичної конференції з нагоди 140-річчя від дня народження С.А.Томіліна (1877–1952), видатного соціал-гігієніста та демографа, завідувача кафедри соціальної гігієни Харківського медичного інституту, Харків, 25 жовтня 2017 р. – Харків, 2017. – С. 63-65.

5. Чекман І. С., Сирова Г.О., Єрмоленко Т.І., Макаров В.О., Макаров В.В. Пам'ять – важлива складова якісної успішності студентів: приклади міждисциплінарної інтеграції. Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: Матеріали VIII Науково-практичної конференції, присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, (Харків, 26-27 травня 2015 р.), – Харків: ХНМУ, 2015, с. 69-72.

6. Сирова Г.О., Петюніна В.М., Макаров В.О., Лук'янова Л.В., Козуб С.М., Тішакова Т.С., Левашова О.Л.,Л.Є.Перетяга, Савельєва О.В., Чаленко Н.М., П.А.Козуб, Присяжний О.В., Синельник В.В. / Підвищення градусу комп'ютеризації - рік роботи кафедри хімії в умовах пандемії Covid-19. Х.: ТОВ Планета-Прінт;, 2021– 108 с.

УДК 616.89:378.14

Скрипніков А.М., Ісаков Р.І., Кидонь П.В., Рудь В.О.
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
З ПРЕДМЕТУ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

У статті висвітлюються сучасні інноваційні підходи до підвищення якості самостійної роботи здобувачів освіти вищих медичних навчальних закладів. Окремо аналізується самостійна наукова діяльність здобувачів освіти в рамках студентського наукового гуртка.

Ключові слова: самостійна робота, медична психологія, дослідницька діяльність, студентський науковий гурток.

В статье освещаются современные инновационные подходы к повышению качества самостоятельной работы студентов высших медицинских учебных заведений. Отдельно анализируется самостоятельная научная деятельность студентов в рамках студенческого научного кружка.

Ключевые слова: самостоятельная работа, медицинская психология, исследовательская деятельность, студенческий научный кружок.

The article highlights modern innovative approaches to improving the quality of independent work of students of higher medical educational institutions. The independent scientific activity of students within the framework of the student scientific circle is analyzed separately.

Key words: independent work, medical psychology, research activity, student scientific circle.

Як показують теоретичні та емпіричні дослідження, проведені педагогами та психологами, конструювання та здійснення результативного процесу навчання у